

Macluumaad loogu talagalay kuwa laga helay ESBL ama CPO

Waxaad helaysaa warqaddan macluumaadka sababtoo ah waxaa lagaa helay bakteeriyada ESBL ama CPO muunad laga qaaday adeegga caafimaadka. Halkan waxaad ka heli doontaa macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan waxa ay yihiin ESBL iyo CPO, iyo waxa ay adiga kuu tahay.

Waa maxay bakteeriyada leh ESBL ama CPO?

ESBLs waa sifooyin ka dhigaya bakteeriyada mid u adkaysata noocyada kala duwan ee antibiyootikada. CPO waa bakteeriya u adkeysata noocyo badan oo antibiyootiko ah marka loo eego bakteeriyada ESBL. Bakteeriyada ESBL iyo CPO ee aadanaha, badanaa waxaa laga helaa xiidmaha. Haddii aad qabto bakteeriyada ESBL ama CPO xiidmahaaga adigoon xanuunsanayn ama aan lahayn wax calaamado ah, waxaa loogu yeeraa inaad tahay side bakteeriyada ESBL ama CPO. Waxaa lagu arkaa inaad sido ESBL ama CPO xitaa haddii bakteeriyada markii ugu horreysay la ogaaday intii lagu jiray caabuqa.

Ma khatar baa in la noqdo side bakteeriya leh ESBL ama CPO?

Dadka badankood ee sidda bakteeriyada ESBL ama CPO ma qaadaan cudurka mana ku dhacaan bakteeriyada. Si kastaba ha ahaatee, haddii aad qaaddo caabuq bakteeriya oo leh ESBL ama CPO, way adkaan kartaa in la daweeyo marka loo eego caabuqyada kale ee leh bakteeriya isku nooc ah.

Sidee bay bakteeriyada ESBL iyo CPO u faafaan?

Bakteeriyada leh ESBL iyo CPO waxaa laga helaa xiidmaha waxaana laga soo saaraa saxarada. Bakteeriyadu waxay ku dhici kartaa gacmahaaga ka dib markaad musqusha isticmaasho ama aad la kulanto saxaro. Laga bilaabo halkaas, waxay cudurka u gudbin karaan dadka kale, si toos ah iyagoo taabanaya ama iyagoo adeegsanaya walxaha iyo dusha sare, sida gacan-qabsiga albaabka ama meelaha kale ee wasakhaysan.

Maxaan sameyn karaa si aan u yareeyo khatarta ah in dadka kale la qaadsiiyo cudurka?

- Gacmahaaga si fiican ugu dhaq saabuun iyo biyo:
 - ka hor intaadan diyaarin ama cunin cunto
 - ka dib markaad musqusha gasho
 - ka dib marka uu taabto dareerayaasha jirka, sida daryeelka nabarka, bacda kaadida, ama kateetarka
 - marka gacmuhu si muuqata u wasakhaysan yihiin
 - marka aad booqanayso isbitaallada, guryaha waayeelka ama xarumaha kale ee daryeelka caafimaadka
- Tuwaallada iyo go'yaasha sariirta ku dhaq heerkul ah 90°C haddii dharka ay u adkeysan karaan.
- Markaad nadiifinayso gurigaaga, sidoo kale dhaq gacan-qabsiga albaabka, armaajooyinka, iyo meelaha kale ee si joogto ah loo taabto.

Ma aadi karaa xanaanada carruurta, dugsiga ama shaqada haddii aan ahay side bakteeriya leh ESBL ama CPO?

Carruurta sida ESBL ama CPO waxay dhigan karaan xanaanada carruurta iyo dugsiga, waxayna ka qayb qaadan karaan hawlaha madadaalada oo ay u ciyaari karaan sidii caadiga ahayd.

Waxaad sidoo kale shaqada u tagi kartaa sidii caadiga ahayd, xitaa haddii aad tahay side ESBL ama CPO.

Xasuuso inaad raacdo talada si aad u yareeyso khatarta ah in dadka kale la qaadsiiyo, sida kor lagu sharaxay.

Yaa u baahan inaan u sheego inaan ahay side bakteeriya leh ESBL ama CPO?

Ku wargeli inaad tahay side bakteeriya leh ESBL ama CPO marka aad hesho daryeel caafimaad, tusaale ahaan marka aad la kulanto dhakhtar ama haddii lagu dhigo isbitaal ama guri kalkaalin.

Macluumaadka ku saabsan inaad tahay side bakteeriya oo leh ESBL ama CPO ayaa sidoo kale lagu qori doonaa diiwaankaaga bukaanka. Tani waxay ka caawisaa xirfadlayaasha daryeelka caafimaadku inay ka hortagaan faafitaanka caabuqa oo ay doortaan nooca daaweynta saxda ah haddii aad qaaddo caabuq.

Haddii **lammaanahaaga ama qof aad la nooshahay** uu u baahan yahay daryeel caafimaad, waa inuu sidoo kale ku wargeliyaa adeegga caafimaadka inuu la nool yahay qof side bakteeriya qaba ESBL ama CPO.

Uma baahnid inaad u sheegto loo-shaqeeyahaaga, asxaabtaada, asxaabtaada, dugsiga ama xanaanada carruurta inaad tahay side bakteeriya leh ESBL ama CPO.

Maxaa dhacaya haddii la i dhigo isbitaal ama guri kalkaalin ah?

Haddii aad tahay qof qaba bakteeriyada ESBL ama CPO, waxaa laga yaabaa in lagama maarmaan noqoto in la qaado tallaabooyin marka lagu dhigo isbitaal ama guriga daryeelka waayeelka si loo yareeyo khatarta ah in bakteeriyada lagu faafiyo dadka kale. Tallaabooyinka ku habboon waxay ku xiran yihiin xaaladda. Waxay noqon kartaa, tusaale ahaan:

- Qol gaar ah iyo musqul gaar ah
- Shaqaalaha daryeelka caafimaadku waxay isticmaalaan qalabka xakamaynta caabuqa sida galoofyada iyo jaakadaha marka ay ku caawiyaan.
- Nadiifin joogto ah oo qolalka iyo qalabka ah
- Isbitaallada, karantiil ayaa laga yaabaa inay lagama maarmaan noqoto. Taas macnaheedu waxa weeye in lagu sheegi doono inaad joogtid qolkaaga bukaanka oo aadan isticmaali karin meelaha la wadaago ama aadan xiriir dhow la yeelan karin bukaanada kale.

Xitaa haddii loo baahdo tallaabooyin lagu xakameynayo caabuqa, waxaad xaq u leedahay daryeel caafimaad oo la mid ah kan bukaanada kale.

Ma ka takhalusi karaa bakteeriyada iyadoo la adeegsanayo ESBL ama CPO?

Ma jirto daaweyn hubin karta inaad sii ahaan karin bakteeriyada ESBL ama CPO. Dadka qaar, bakteeriyadu way iskeed u baaba'daa waqti ka dib, laakiin waxay qaadan kartaa bilo ama sannado. Baaritaanada xakamaynta badanaa looma baahna.

Haddii aad qabtid su'aalo ku saabsan bakteeriyada ESBL ama CPO, waxaad la hadli kartaa dhakhtarkaaga.